

DE GOEDE HERDER

Deze preek werd uitgesproken door C. H. Spurgeon in de New Park Street Chapel te Southwark en verscheen op donderdag 3 oktober 1907 in gedrukte vorm.

De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets. Psalm 23:1

Klinkt dit niet als poëzie of als een lied? Wanneer u de hele psalm leest, merkt u dat hij in een zo poëtisch proza is geschreven dat hij, hoewel hij niet in dichtvorm is vertaald – zoals eigenlijk had moeten gebeuren – toch precies zo klinkt. “De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtken aan zeer stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel; Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtken aan zeer stille wateren.” Het klinkt als muziek, juist omdat het uit Davids hart voortkwam. Wat uit het hart komt, draagt altijd een eigen melodie in zich. Wanneer mensen spreken over wat zij werkelijk kennen en vanuit het diepst van hun ziel getuigen van wat zij hebben gezien, spreken zij met wat wij welsprekendheid noemen, want ware welsprekendheid is spreken vanuit de ziel. Zo sprak David over wat hij kende en wat hij zijn hele leven had ervaren, en juist daardoor was hij werkelijk welsprekend.

Zoals de werkelijkheid vreemder is dan fictie, zo is de waarheid die David uitspreekt heerlijker dan zelfs de verbeelding zich had kunnen voorstellen. Zij bezit een schoonheid die zelfs de droom van de grootste idealist niet had kunnen bedenken. “De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.” Hoe natuurlijk klinken deze woorden uit de mond van David, die zelf herdersjongen was geweest! Hij herinnert zich hoe hij zijn kudde tijdens de warme zomer langs de wateren leidde, hoe hij haar liet rusten op schaduwrijke plekken aan de oever, hoe hij haar op zwoele dagen naar de hoge heuvels bracht om de koele lucht te genieten, en hoe hij haar bij het aanbreken van de winter naar de valleien voerde om beschutting te bieden tegen de stormachtige wind. Hij herinnert zich de tedere zorg waarmee hij de lammeren beschermde en droeg, en hoe hij de gewonde schapen van de kudde verzorgde. Nu neemt hij zelf de plaats van een schaap in en zegt: “De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.” Vanavond wil ik op een ervaringsgerichte manier spreken, en ik vraag mij af

hoeveel van u de psalmist daarin zullen kunnen volgen.

Voordat iemand deze woorden kan uitspreken, moet aan enkele voorwaarden zijn voldaan.

Allereerst moet hij zichzelf van nature als een schaap leren kennen, want niemand kan weten dat God zijn Herder is, tenzij hij beseft dat hij zelf de aard van een schaap heeft. Ten tweede moet hij in het verleden iets hebben ervaren van Gods zorg en goedheid; anders kan hij zich deze woorden niet eigen maken: “De HEERE is mijn Herder.” En ten derde is er een heilig vertrouwen nodig. Ik vraag mij af hoeveel mensen hier aanwezig zijn die hun hele toekomst in Gods handen kunnen leggen en zich met David kunnen verenigen in de belijdenis: “De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.”

I. Allereerst zeggen wij dus dat ER EEN BEPAALDE BELIJDENIS NODIG IS VOORDAT IEMAND DEZE WOORDEN KAN HERHALEN. Wij moeten erkennen dat er iets in ons is dat overeenkomt met het schaap; wij moeten belijden dat wij in zekere zin werkelijk op een schaap lijken, anders kunnen wij God niet onze Herder noemen.

Ik denk dat het eerste besef dat wij zullen krijgen wanneer de Heere ons in deze toestand brengt, het volgende is: wij zullen ons bewust worden van onze eigen dwaasheid. Wij zullen beseffen hoe onverstandig wij altijd zijn geweest. Een schaap behoort tot de meest onverstandige dieren. Het loopt overal heen, behalve in de goede richting. Het verlaat een vruchtbare weide om een dorre vlakte op te zoeken. Het vindt talloze paden, behalve het juiste. Het dwaalt door bossen en ravijnen en loopt zo de muil van de wolf tegemoet, maar het weet niet hoe het zich van gevaar moet afkeren. Het weet hoe het moet verdwalen, maar niet hoe het weer thuis moet komen. Aan zichzelf overgelaten weet het niet waar het in de zomer moet grazen of waar het zich in de winter moet schuilhouden.

Hebben wij ooit geleerd dat wij, zowel in de voorzienigheid als in de genade, werkelijk en volkomen dwaas zijn? Naar mijn overtuiging kan niemand op Gods voorzienigheid vertrouwen voordat hij het vertrouwen op zichzelf heeft opgegeven. Niemand kan zeggen: “De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken”, zolang hij nog denkt dat hij zichzelf kan leiden of zijn eigen belangen kan behartigen. Helaas, de meesten van ons achten zich wijzer dan goed voor ons is en zijn te trots om Gods wijsheid te erkennen. In onze eigendunk menen wij dat ons eigen inzicht onze plannen kan besturen, en wij twijfelen niet aan ons vermogen om die plannen uit te voeren. Wij denken dat wij

ons met wat slim handelen wel uit onze moeilijkheden zullen redden. Als wij zelf het roer maar in handen hadden, zouden wij, zo menen wij, Scylla en Charybdis moeiteloos ontwijken en zonder problemen door het leven varen. O geliefden, er is maar weinig onderwijs in de school van de genade nodig om te ontdekken dat wij dwazen zijn. Ware wijsheid laat onze dwaasheid des te duidelijker uitkomen.

Ik hoorde eens van een jongeman die naar de universiteit ging. Na zijn eerste jaar vroeg zijn vader: “Weet je nu meer dan toen je vertrok?” “O ja,” antwoordde hij, “zeker.” Na het tweede jaar stelde zijn vader dezelfde vraag. “Weet je nu meer dan toen u vertrok?” “Nee,” antwoordde hij, “ik weet juist veel minder.” “Dan boek je vooruitgang,” zei zijn vader. Toen hem na het derde jaar opnieuw werd gevraagd wat hij nu wist, antwoordde hij: “Ik denk dat ik helemaal niets weet.” “Dat is goed,” zei zijn vader, “nu heb je werkelijk wijs, want je erkent dat je niets weet.”

Wie ervan overtuigd is dat hij niets weet zoals hij behoort te weten, geeft het besturen van zijn eigen schip uit handen en laat God Zijn hand aan het roer leggen. Hij legt zijn eigen wijsheid neer en bidt: “O God, mijn geringe wijsheid leg ik aan Uw voeten. Ik geef haar geheel aan U over. Ik ben bereid haar los te laten, want zij heeft mij veel kwaad en vele tranen van berouw bezorgd doordat ik mijn eigen plannen volgde. Voortaan wil ik mij verheugen in Uw inzettingen. Zoals de ogen van dienaren gericht zijn op de hand van hun heren, en zoals de ogen van een dienstmaagd op de hand van haar meesteres, zo zullen mijn ogen gericht zijn op de Heer, mijn God. Ik zal niet vertrouwen op paarden of strijdwegens, maar de Naam van de God van Jakob zal mijn toevlucht zijn. Helaas, veel te lang heb ik mijn eigen voordeel gezocht en alles gedaan om mijzelf te behagen. Nu wil ik U, o Heere, vragen mij te helpen, zodat ik eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid zoek en al het overige aan U overlaat.”

Voelt u zich, mijn vrienden, ertoe gebracht te erkennen dat u dwaas bent? Bent u ertoe gebracht de schaapachtigheid van uw eigen natuur te belijden? Of vleit u uzelf nog met de ijdele gedachte dat u wijs bent? Dan bent u inderdaad dwaas. Maar wanneer u, zoals Agur, moet zeggen: “ik ben onvernuftiger dan iemand en ik heb geen mensenverstand”, dan zou zelfs Salomo u wijs noemen. En als u zo bent gekomen tot de belijdenis: “Ik ben een dwaas schaap”, dan hoop ik dat u ook zult kunnen zeggen: “De Heere is mijn Herder. Ik kan geen andere hebben en ik verlang geen andere. Hij is mij genoeg.”

Een schaap is niet alleen dwaas, maar ook een uiterst afhankelijk schepsel. Het schaap, zoals wij het kennen, is altijd afhankelijk. Een paard kan men loslaten op de prairie, waar het voedsel zal vinden en jaren later nog in goede toestand zal zijn. Zelfs een os kan zichzelf onderhouden. Maar zet een schaap alleen in de wildernis en laat het zijn eigen weg gaan. Wat zal er van terecht komen? Als het niet afdwaalt en verhongert, zal het vroeg of laat ten prooi vallen aan een wild dier, want het bezit geen middelen om zichzelf te verdedigen.

Geliefden, zijn wij ertoe gebracht te beseffen dat wij uit onszelf geen bestaansgrond hebben en geen kracht bezitten om ons tegen onze vijanden te verdedigen? Hebben wij geleerd hoe noodzakelijk onze afhankelijkheid van God is? Dan hebben wij opnieuw iets geleerd van de grote waarheid dat de Heere onze Herder is. Sommigen van ons moeten die les nog leren. Wij zouden graag zelf voor ons leven zorgen en ons eigen deel bepalen. Maar, zoals de oude puritein zei: “Geen enkel kind van God snijdt ooit voor zichzelf een stuk af zonder zich in de vingers te snijden.”

Soms denken wij dat wij best een beetje voor onszelf kunnen zorgen, maar die hoogmoed zal ons spoedig worden afgenomen. Als wij werkelijk Gods kinderen zijn, zal Hij ons leren dag aan dag geheel op Hem te vertrouwen. Hij zal ons leren bidden: “Geef ons heden ons dagelijks brood”, en doen erkennen dat Hij Zijn hand opent en ons voedsel geeft op Zijn tijd. Zoet is de maaltijd die wij als uit Zijn hand ontvangen.

Toch verzetten sommigen zich tegen deze afhankelijkheid, omdat zij haar vernederend vinden. Mensen beroemen zich graag op hun onafhankelijkheid; in hun ogen is niets eervoller dan onafhankelijk te leven. Maar het heeft geen zin daarover te spreken, want werkelijk onafhankelijk kunnen wij nooit zijn. Ik herinner mij een geliefde christen die iedere zondagmorgen tijdens een gebedssamenkomst met grote ernst bad: “O Heere, wij zijn onafhankelijke schepselen die van U afhankelijk zijn.” Natuurlijk bedoelde hij: “wij zijn afhankelijke schepselen die van U afhankelijk zijn.” Zo is het ook. Wij zijn zelfs niet onafhankelijk van elkaar, laat staan van God. Wanneer wij gezondheid en kracht bezitten, zijn wij van Hem afhankelijk voor het behoud daarvan; en wanneer wij die missen, zijn wij van Hem afhankelijk om ze terug te ontvangen.

In alle dingen is het een voorrecht de blijken van Zijn waakzame zorg te zien. Als ik iets bezat waarvan ik kon zeggen: “God heeft mij dit niet gegeven”, dan hoop ik door Zijn genade dat ik het onmiddellijk zou wegdoen. Voedsel, kleding, gezondheid, adem, kracht – alles komt van Hem, en wij

blijven voortdurend van Hem afhankelijk. Huntington zei eens: “Mijn God geeft mij telkens een portie ter grootte van een mandje. Hij geeft mij niet ineens een overvloed, maar mandje voor mandje, zodat ik van dag tot dag leef.” Of, zoals de oude Hardy zei: “Ik ben een eenvoudig heer die leeft van Gods vrijgevigheid. Ik leef van dag tot dag van het ochtendmaal en het avondmaal; zo ben ik afhankelijk van God, onafhankelijk van de wereld, maar afhankelijk van Hem.” Het schaap is een afhankelijk schepsel dat voortdurend hulp nodig heeft; zo is ook de christen. En hij leert de zegen van die afhankelijkheid kennen wanneer hij mag zeggen: “De Heere is mijn Herder.”

Dit zijn de twee voornaamste punten waarop wij deze waarheid met betrekking tot Gods voorzienigheid hebben beschouwd. Ik zou gemakkelijk verder kunnen uitweiden en nog andere overeenkomsten tussen de christen en het schaap aanwijzen. O geliefden, sommigen van u weten dat u schapen bent juist vanwege uw vele afdwalingen. Hoe vaak hebben wij niet beleden: “Wij hebben gefaald en zijn van Uw wegen afgeweken als verdwaalde schapen.” Ook vanavond voelen wij dat, terwijl wij de eigenzinnigheid van ons hart met verdriet erkennen.

Toch is het goed een schaap in Gods weide te zijn, ook al bent u een afgedwaald schaap geweest. Wij lezen immers nooit over verdwaalde honden, omdat honden van nature wild zijn, terwijl schapen altijd iemands eigendom zijn. Een afgedwaald schaap heeft een eigenaar. Hoe ver het ook van de kudde afdwaalt, het blijft eigendom van zijn herder. Ik geloof dat God al Zijn schapen uiteindelijk weer in de kudde zal terugbrengen en dat zij allen behouden zullen worden. Het is goed wanneer wij ons afdwalen leren kennen, want wie zich verloren voelt, zal zeker worden gered; en wie beseft dat hij is afgedwaald, zal zeker worden teruggebracht.

Opnieuw lijken wij op schapen vanwege de eigenzinnigheid van onze wil. Mensen spreken over christenen die uit vrije wil geloven en vertellen ons dat mensen uit eigen vrije wil tot God komen en behouden worden. Het is opmerkelijk dat ik, hoewel ik talloze preken over de vrije wil heb gehoord, nog nooit een gebed uit vrije wil heb gehoord. Ik heb het arminianisme vaak in preken en gesprekken horen verdedigen, maar ik heb nog nooit een arminiaan op die manier horen bidden. Ik denk zelfs dat zo'n gebed niet kan bestaan, omdat die manier van denken niet past bij het gebed. In een discussie kan de theorie aantrekkelijk lijken en in een verhandeling heel aannemelijk klinken, al verschillen wij daarin van mening; maar in de praktijk blijkt zij waardeloos. Die taal past niet bij het gebed, en dat alleen al zou voldoende reden moeten zijn om haar af te wijzen. Wanneer iemand niet kan bidden overeenkomstig zijn eigen overtuiging, bewijst dat dat die overtuiging onjuist is. Als zij

waar was, zou hij immers net zo gemakkelijk in die taal kunnen bidden als in iedere andere.

Geprezen zij God dat de leer der genade evenzeer geschikt is voor het gebed als voor de prediking. Overal waar de oude, fundamentele waarheden van het gezegende evangelie van de genade worden verkondigd, voelen wij ons thuis in de eredienst. Mensen spreken over christenen die uit eigen vrije wil tot Jezus terugkeren. Ik zal hen geloven zodra zij mij een schaap kunnen laten zien dat uit vrije wil naar zijn herder is teruggekeerd; een schaap dat, nadat het de kudde heeft verlaten, voor de deur van de herder staat te blaten met het verzoek weer binnengelaten te worden. Zo'n schaap zult u niet vinden, evenmin als een christen met een vrije wil. Wanneer u de zaak grondig onderzoekt, zullen zij allen belijden dat het genade was, en genade alleen, die hun ziel heeft hersteld:

“Genade leerde onze ziel te bidden,
en deed onze ogen overvloeien van tranen;
dezelfde genade die ons tot op deze dag bewaart,
zal ons evenmin laten varen.”

Tekst: John Newton, “Amazing Grace” (1772).

Geschreven als persoonlijke getuigenis van Gods genade, die Newton bewaarde en leidde.

II. Het volgende punt is: DE ZEKERHEID DAT DE HEERE ONZE HERDER IS.

Het is gemakkelijk om te zeggen: “De Heere is een Herder.” Maar hoe kunnen wij deze zegen persoonlijk toe-eigenen en zeggen: “De Heere is een Herder”? Ik antwoord dat Hij in het verleden op een zodanige wijze met onze ziel heeft gehandeld, dat wij daardoor hebben geleerd dat Hij werkelijk onze Herder is. Wanneer iedere man en vrouw in deze samenkomst zou opstaan en zeggen: “De Heere is een Herder”, dan ben ik ervan overtuigd dat dit in veel gevallen een onware belijdenis zou zijn. Ik vrees dat velen God niet als hun Herder hebben. In zekere zin is Hij wel hun Bestuurder, omdat Hij alle harten regeert en alle dingen onder de mensen bestuurt; maar zij behoren niet tot Zijn kudde. Zij zijn geen schapen van Zijn weide. Zij geloven niet en behoren daarom niet tot Zijn kudde. En al zouden sommigen van u beweren dat u dat wel doet, dan zou uw eigen geweten u wellicht tegenspreken. Hoe weet een mens dan dat de Heere zijn Herder is?

Allereerst weet hij dit omdat Jezus Christus hem heeft teruggebracht van zijn omzwervingen. Als hier iemand is die, na een leven van dwaasheid en zonde, is teruggebracht uit de bergen van de dwaling en uit de schuilplaatsen van het kwaad; als hier iemand is die is tegengehouden op zijn weg

van zonde en door de kracht van de Heere Jezus is teruggewonnen, dan weet zo iemand uit eigen ervaring dat de Heere zijn Herder is. Als ik ooit op de bergen had rondgedwaald en Jezus naar mij was gekomen, mij had gegrepen, mij op Zijn schouders had genomen en mij naar huis had gedragen, dan kan en durf ik er niet aan te twijfelen dat Hij mijn Herder is. Had ik aan een andere herder toebehoord, dan zou die mij niet hebben gezocht. Juist doordat Hij mij heeft gezocht, weet ik dat Hij mijn Herder is.

Als ik zou denken dat een mens mij van mijn zonden had overtuigd of dat menselijke kracht mij had bekeerd, dan zou ik moeten vrezen dat ik het schaap van die mens was en hij mijn herder. Als ik mijn verlossing aan een schepsel kon toeschrijven, zou ik ook een schepsel als mijn herder moeten erkennen. Maar wie door God is teruggewonnen, zal moeten belijden dat God alleen dit heeft gedaan. Hij zal zijn verlossing uit de zonde uitsluitend toeschrijven aan Gods vrije genade. Daarom weet hij dat de Heere zijn Herder is, omdat Hij hem heeft teruggebracht van zijn omzwervingen en hem heeft weggerukt uit de muil van de leeuw en uit de klauwen van de beer.

Wij weten ook dat Hij, als een goede Herder, in onze behoeften heeft voorzien. Sommigen van u weten met zekerheid dat God uw Voorziener is. U bent soms in zulke benauwde omstandigheden geweest dat u zonder een rechtstreeks ingrijpen van de hemel nooit uitkomst had gevonden. U bent zo diep in armoede geraakt en door vrienden en bekenden zo verlaten, dat u wist dat slechts één arm u kon redden. Misschien bent u zo in het nauw gekomen dat u niets anders meer kon doen dan bidden. U hebt geworsteld aan de troon van de genade en uitgezien naar een antwoord, maar het bleef uit. U hebt alles geprobeerd om uzelf te redden, terwijl de duisternis uw pad bleef omringen. Telkens opnieuw hebt u het geprobeerd, totdat alle hoop bijna verdwenen was. Toen hebt u, met geloften vermengd met uw gebed, uitgeroepen: “O God, als U mij deze keer wilt verlossen, zal ik nooit meer aan U twijfelen!”

Kijk eens terug op de weg die u hebt afgelegd. Sommigen van u kunnen evenveel 'Ebenezers' aanwijzen als er mijlpalen zijn van hier tot York: opgestapelde 'Ebenezers', overgoten met olie, plaatsen waar u hebt mogen zeggen: “Tot hiertoe heeft de Heere mij geholpen.” Blader de bladzijden van uw dagboek maar eens door. Steeds opnieuw zult u zien dat uw gevaren en noden van dien aard waren dat geen menselijke wijsheid u kon helpen. U werd gedwongen te erkennen wat anderen misschien nooit hebben ervaren: dat er een God is, dat er een voorzienigheid is, een God Die uw weg omringt en al uw paden kent.

Uw verlossing kwam op zo'n wonderlijke wijze, uit zo'n onzichtbare hand en uit zo'n onverwachte bron, onder omstandigheden die zo weinig overeenkwamen met uw verwachtingen, en toch was de uitkomst zo volkomen en zo wonderbaarlijk, dat u wel moest zeggen: “De Heere is mijn Herder.” Inderdaad, dat is Hij. Een schaap dat dag aan dag op goede weiden wordt geleid, vergeet zijn herder gemakkelijk. Maar wanneer het een tijdlang van de weide is afgedwaald, bijna van honger is omgekomen en vervolgens weer veilig wordt thuisgebracht, weet het: “Waarlijk, hij is mijn herder.” Als ik altijd zonder zorgen brood had ontvangen, had ik misschien gedacht dat dit de gewone gang van zaken was. Maar omdat ik overal en in alle dingen onderwezen ben “zowel in verzadigd te zijn als in honger te lijden, zowel in overvloed te hebben als in gebrek te lijden”, weet ik dat mijn God in al mijn behoeften voorziet. Daarom schrijf ik het met dankbaarheid als een vaste waarheid op: “De Heere is mijn Herder.”

Geliefden, wees echter niet ontmoedigd wanneer u zulke bijzondere beproevingen en wonderlijke uitreddingen niet hebt meegemaakt. Er is ook een andere weg waarop wij kunnen weten dat de Heere onze Herder is, zonder dat wij zulke ruwe en zware wegen hebben hoeven gaan, zoals ik straks hoop te laten zien.

Ik heb mensen horen zeggen dat niemand een kind van God kan zijn zonder een bepaalde reeks beproevingen en moeilijkheden te hebben doorgemaakt. Ik herinner mij een preek over de woorden: “Wie door het dal van Baca trekt, maakt er een bron van.” De prediker maakte er echter bepaald geen bron van, want de preek was zo droog als dor hout en nauwelijks de moeite waard om aan te horen. Er klonk geen enkele bemoediging in door. Van begin tot eind bestond zij uit vermaningen aan oprechte christenen, aan mensen die op weg zijn naar de hemel en niet voortdurend mopperen, klagen en twijfelen; die niet eindeloos naar bewijzen zoeken in de wisselende gevoelens van hun hart; die niet voortdurend proberen Job en Jeremia in droefheid na te volgen; die de Klaagliederen niet voortdurend als hun eigen taal gebruiken; die hun geest niet moedwillig verwarren en hun hart niet uitputten door onafgebroken tegen God te klagen en met Job te zeggen: “Mijn plaag is zwaar boven mijn zuchten.”

Zulke mensen meten hun geestelijk leven af aan de hoeveelheid moeilijkheden, beproevingen, benauwdheden, tegenslagen en verwarringen die zij hebben doorgemaakt, en aan een eindeloze reeks soortgelijke ervaringen. Wij geloven inderdaad dat zulke dingen Gods kinderen zullen overkomen. Iedere christen zal naar de mate van Gods wijsheid worden getuchtigd. Wij zijn de

laatst en om te ontkennen dat Gods volk een beproefd volk is. Zij moeten allen door de smeltoven van de verdrukking gaan, want daar heeft Hij hen uitverkoren. Maar toch geloven wij dat het geloof iets gezegends en vreugdevols is, en daarom zingen wij graag:

“Mannen der genade hebben leren verstaan:
de glorie vangt reeds hier beneden aan;
hemelse vruchten, op aardse grond,
ontspruiten uit geloof en hoop.”

Tekst: Isaac Watts (1674–1748)

Uit: “There Is a Land of Pure Delight” (ca. 1707)

En wat geeft het als sommigen van mijn toehoorders nog niet door diepe wateren zijn gegaan of nog niet in de vurige oven van Gods voorzienige beproevingen zijn geweest? Zij hebben beproevingen gekend die geen mens heeft gezien behalve zichzelf; lijdten dat zij aan geen mens konden toevertrouwen; smart die hun ziel heeft verteerd en tot in het diepst van hun geest is doorgedrongen. Zij hebben bittere droefheid en pijnlijke leegte gekend, zoals zij die luid spreken over hun beproevingen nooit hebben ervaren, zoals oppervlakkige praters nooit hebben gekend: diepe stromen van verdriet, waarmee kleine beekjes van ellende niet te vergelijken zijn.

Zulke mensen durven niet te klagen. Zij kunnen hun smart niet onder woorden brengen, omdat zij menen dat dit een gebrek aan vertrouwen in God zou verraden. Daarom bewaren zij hun beproevingen in stilte en vertrouwen zij die alleen toe aan dat oor dat alles hoort en geen lippen heeft om er ooit over te spreken.

“Maar”, zegt u, “hoe kunt u weten dat de Heere uw Herder is, als u nog nooit door een van die diepe beproevingen bent gegaan?” Wij weten dat Hij onze Herder is, omdat Hij ons dag aan dag heeft gevoed op de goede weiden. En als Hij niet heeft toegelaten dat wij zo ver zijn afgedwaald als anderen, mogen wij toch onze ogen tot Hem opheffen en ieder persoonlijk zeggen: “Heere, U bent mijn Herder. Ik kan even goed bewijzen dat U mijn Herder bent doordat U mij op de groene weiden houdt, als doordat U mij terugbrengt wanneer ik ben afgedwaald. Ik weet dat U evenzeer mijn Herder bent wanneer U dag aan dag in mijn behoeften voorziet, als wanneer U mij armoede en bitterheid had laten ervaren. Ik weet dat U evenzeer mijn Herder bent wanneer U mij voortdurend Uw genade schenkt, als wanneer die stroom een tijdlang was opgedroogd en daarna weer was gaan

vloeien.”

Mensen zeggen vaak, wanneer zij een ongeluk hebben gehad en ternauwernood zijn ontkomen: “Wat een wonderlijke voorzienigheid!” Toch is het evenzeer een voorzienigheid wanneer u helemaal geen ongeluk overkomt. Een godvrezend man ging eens zijn zoon tegemoet. Beiden waren van ver te paard gekomen. Toen de zoon aankwam, riep hij uit: “O vader, ik heb onderweg zo'n bijzondere voorzienigheid ervaren.” “Wat is er dan gebeurd?” vroeg zijn vader. “Mijn paard struikelde zes keer, en toch ben ik niet gevallen.” “Wel,” antwoordde zijn vader, “ik heb ook een bijzondere voorzienigheid ervaren.” “En wat was dat?” “Mijn paard is helemaal niet gestruikeld, en dat is net zo goed een voorzienigheid als wanneer het zes keer was gestruikeld en ik toch niet was gevallen.”

Het is een bijzondere voorzienigheid wanneer u uw bezit verliest en God toch voor u zorgt. Maar het is evenzeer een voorzienigheid wanneer u helemaal niets verliest en Hij u bewaart voor diepe armoede. Ook dan zorgt God voor u.

Dit zeg ik tot hen die God vanaf hun vroegste jeugd heeft gezegend en voortdurend heeft verzorgd. Ook u mag ieder voor zich zeggen: “De Heere is mijn Herder.” U kunt die waarheid aflezen aan al Zijn genadegaven. Hoewel zij dagelijks tot u komen, ontvangt u ze uit Gods hand. Daarom mag u vanuit een nederig geloof het woord “mijn” even vrijmoedig uitspreken als ieder ander.

Veracht daarom de kleinen van de kudde niet omdat zij minder beproevingen hebben doorgemaakt dan u. Veroordeel Gods kinderen niet omdat zij niet in dezelfde zware strijd zijn geweest als u. De Herder leidt Zijn schapen langs de weg die Hij Zelf kiest, en u mag er zeker van zijn dat die weg altijd de juiste is. Zolang zij vanuit hun hart kunnen zeggen: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken”, hoeft u zich geen zorgen te maken over de manier waarop zij dat hebben geleerd.

III. Nu komen wij bij HET HEILIGE VERTROUWEN VAN DE PSALMIST: “Mij zal niets ontbreken.”

“Zie”, zegt het ongeloof, “mij ontbreekt alles. Het ontbreekt mij aan geestelijke zegeningen, het ontbreekt mij aan aardse dingen, en dat zal altijd zo blijven. Ach, wat heb ik kort geleden geleden! U kunt zich niet voorstellen hoe zwaar dat was; het was genoeg om een hart te breken. En het zal weer terugkomen; het zal mij altijd blijven ontbreken.”

Dat is wat het ongeloof zegt. Zet er dan ook eerlijk uw naam onder, en laat mij u daartegenover de woorden van David voorhouden: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.” Ik geloof David

liever dan uw ongeloof. Op sommige punten zou ik uw getuigenis best willen aannemen, maar nooit boven dat van David. Ik wil u wel als een eerlijk mens beschouwen, maar de woorden van de Heilige Geest wegen zwaarder dan de woorden van uw bezorgdheid. Wanneer ik lees: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken”, hecht ik meer waarde aan één bevestiging van David dan aan vijftig ontkenningen van het ongeloof.

Misschien hoor ik iemand zeggen: “Ik zou het gemis van alle tijdelijke goederen kunnen verdragen, als ik maar meer geestelijke zegeningen mocht ontvangen. Ik verlang vannacht naar meer geloof, meer liefde, meer heiligheid en meer gemeenschap met mijn Verlosser.”

Welnu, geliefde, de Heere is uw Herder. Ook aan deze zegeningen zal het u niet ontbreken. Wanneer u Hem daarom bidt, zal Hij ze u schenken, al zal Hij u misschien door vreselijke dingen in gerechtigheid verhoren. God antwoordt Zijn volk dikwijls op een onverwachte wijze. Veel van Zijn antwoorden op onze gebeden worden bezorgd in zwartgerande enveloppen. Maar één ding is zeker: zij komen. Als u vrede, vreugde, heiliging en dergelijke zegeningen verlangt, zullen zij u worden gegeven, want God heeft ze beloofd. De Heere is uw Herder; u zal niets ontbreken.

Ik heb vaak nagedacht over die grote belofte uit de Schrift. Ik weet niet of er een grotere bestaat: “Hij zal het goede niet onthouden dengenen die in oprechtheid wandelen.” “Het goede!” Wat is het een genade dat het woord “goed” erbij staat. Als er alleen had gestaan: “Hij zal niets onthouden”, dan zouden wij om veel dingen vragen die uiteindelijk slecht voor ons zouden zijn. Maar er staat: “het goede.” Geestelijke zegeningen zijn goede gaven; ja, zij zijn de allerbeste gaven. Vraag er daarom vrijmoedig om. Want als geen enkel goed u zal worden onthouden, dan zullen juist deze hoogste zegeningen u zeker niet worden onthouden. Vraag daarom, christen. Hij is uw Herder, en u zal niets ontbreken. Hij zal in al uw behoeften voorzien. Hij zal u geven wat u werkelijk nodig hebt. Bid in geloof, zonder te twifelen, en Hij zal u schenken wat voor u goed is.

Er zijn echter mensen die zeggen: “Deze tekst gaat alleen over aardse dingen.” Welnu, ook die uitleg wil ik graag aanvaarden. Dan betekent de tekst: de Heere is uw Herder; ook aan aardse zegeningen zal het u niet ontbreken. “Ach”, roept iemand uit, “ik was eens welgesteld, maar nu ben ik arm geworden. Ik behoorde eens tot de aanzienlijken en was rijk, maar nu leef ik onder de eenvoudigen en ben ik arm.”

Maar David zegt niet: “De Heere is uw Herder, daarom zult u nooit in maatschappelijke positie

achteruitgaan.” Hij zegt ook niet: “De Heere is uw Herder, daarom zult u een inkomen van vijfhonderd of duizend pond per jaar hebben.” Evenmin zegt hij: “De Heere is uw Herder, daarom zult u alles ontvangen wat uw hart begeert.”

Nee, David zegt slechts: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Er is namelijk een groot verschil tussen verlangen en behoefte. Velen worden beheerst door rusteloze begeerten, waardoor zij voortdurend menen iets tekort te komen. Al gaf u hun een huis om in te wonen en iedere dag voldoende voedsel, dan nog zouden zij meer verlangen. Zelfs wanneer in al hun werkelijke behoeften was voorzien, zouden zij blijven klagen dat hun iets ontbrak. Hun noden zijn namelijk geen werkelijke noden, maar ingebeelde behoeften.

David zegt niet: “De Heere is mijn Herder; daarom zal ik mij nooit inbeelden dat ik iets nodig heb.” Dat zou zelfs Gods almacht moeten bewerken, want ook Gods kinderen menen vaak dat zij iets nodig hebben, terwijl dat niet zo is.

Nee, het gaat om werkelijke behoeften. “De Heere is mijn Herder; mij zal werkelijk niets ontbreken.” Er zijn veel dingen die wij graag zouden bezitten, maar die wij niet werkelijk nodig hebben. God heeft nooit beloofd dat Hij ons alles zal geven wat wij verlangen, maar wel alles wat wij nodig hebben.

Hef daarom uw hoofd op en wees niet bevreesd. Uw God is met u. Hij zal verhinderen dat het kwaad u werkelijk schaadt. Hij zal de duisternis in licht veranderen en het bittere zoet maken. Hij heeft u heel de weg geleid, en Hij zal u ook verder leiden. Dat zal uw voortdurende vreugde zijn.

Hij is mijn Herder; mij zal niets ontbreken van wat werkelijk noodzakelijk is. Alles wat ik werkelijk nodig heb, zal mij worden geschonken uit de milde hand van mijn tedere Vader. Gelovige, hierin ligt uw bruidsschat, uw erfenis, uw inkomen en uw levensonderhoud: “Hij is uw Herder; u zal niets ontbreken.”

Wat is uw inkomen, gelovige? “Wel”, zegt u, “dat verschilt toch van persoon tot persoon.” En toch is het inkomen van iedere gelovige hetzelfde. Het luidt: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Dat is mijn inkomen, en dat is ook het uwe, arm kind van God. Dat is het inkomen van de armste bewoner van het armenhuis die deel heeft aan de genade van God: de Heere is haar Herder; haar zal

niets ontbreken. Dat is het inkomen van het arme vondelingkind dat de Heere al vroeg heeft leren kennen en geen andere vriend heeft: de Heer eis zijn Herder; hem zal niets ontbreken. Dat is de erfenis van de weduwe: de Heere is haar Herder; haar zal niets ontbreken. Dat is het vermogen van de wees: de Heere is zijn Herder; hem zal niets ontbreken. Dat is het deel van iedere gelovige, zijn erfenis en zijn zegen.

“Welnu”, zullen sommigen misschien zeggen, “wat is deze waarheid eigenlijk waard?” Geliefden, zelfs als wij deze waarheid zouden kunnen inruilen voor een hele wereld vol goud, zouden wij dat niet doen. Wij zouden liever leven van deze waarheid dan beschikken over het grootste fortuin dat denkbaar is. Wij zijn ervan overtuigd dat dit een erfenis is die ons werkelijk rijk maakt: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Geef mij tienduizend pond, en één tegenslag kan het allemaal doen verdwijnen. Maar geef mij een vast geloof in deze goddelijke verzekering: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken”, dan ben ik voor heel mijn leven verzekerd. Met zo'n kapitaal kan ik nooit failliet gaan, want ik bezit deze onwankelbare zekerheid: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Geef mij geen geld in handen, maar geef mij een chequeboek waarmee ik kan opnemen wat ik nodig heb. Zo handelt God met de gelovige. Hij draagt diens erfenis niet ineens volledig aan hem over, maar laat hem uit de rijkdom van Zijn volheid in Christus Jezus ontvangen wat hij nodig heeft. De Heere is zijn Herder; hem zal niets ontbreken.

Wat een heerlijke erfenis! Wandel erover, christen. Rust erop; zij zal u tot een hoofdkussen zijn, zachter dan dons. “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Beklim de krakende trap naar de zolder van uw huis. Ga liggen op uw harde matras, trek uw deken over u heen en zie de winter met zijn moeilijke tijden tegemoet. Zeg dan niet: “Wat moet ik nu doen?”, maar neurie zachtjes voor uzelf: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.” Dat zal voor uw vermoeide ziel zijn als het rustgevende gezang van een slaaplied, zodat u weldra in vrede zult inslapen.

En u, zakenman, keer na dit korte uur van verkwikking in Gods huis terug naar uw kantoor en neem uw vermoeiende boekhouding weer ter hand. Misschien zegt u: “Hoe moet dit verder? Deze prijzen kunnen mijn ondergang betekenen. Wat moet ik doen?” Wanneer u uw balans hebt opgemaakt, schrijf dan tegenover al uw zorgen deze woorden neer en zie welk saldo zij opleveren: “De Heere is

mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Er is ook iemand anders die op dit moment aan niets gebrek heeft, maar vreest dat een groot verlies hem zwaar zal treffen. Schrijf dan ook dit in uw kasboek. Wanneer u uw rekening eerlijk hebt opgemaakt, voeg dan deze regel toe: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.” Schrijf dit op als iets dat meer waard is dan ponden, shillings en pence; meer waard dan goud en zilver: “De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.”

Wie deze waarheid niet kent, weet niets van haar kostbaarheid. Maar wie haar kent, zal uitroepen: “Ja, het is waar: ‘De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken.’” Deze belofte zal voor hem zijn als de beroemde Chiaanse wijn, waarvan de ouden zeiden dat hij zoet smaakte aan de lippen van wie hem proefde. Zo zal ook deze waarheid u zoet smaken, wanneer uw geestelijke smaak gezond is. Is die smaak echter niet gezond, dan zal zij voor u niet meer betekenen dan schuim.

Maar, geliefden, voordat wij uiteengaan, moeten wij de gemeente als het ware in tweeën delen. Er zijn immers mensen onder u voor wie deze waarheid niet geldt. Sommigen van u die belijden christen te zijn, verlangen misschien vurig naar deze belofte, maar zij behoort u niet toe. De Heere is uw Herder niet. U behoort niet tot de schapen van Zijn weide en de kudde van Zijn hand.

U bent geen schapen, maar bokken: onreine dieren, niet zachtmoedig en onschuldig als schapen, maar juist het tegenovergestelde.

O, wat is dat een ontzaglijk verlies! Niet alleen het eeuwige verlies en de eeuwige ellende die u wacht, maar ook het huidige verlies. U mist reeds nu het voorrecht dat Gods kinderen op aarde bezitten. U bent verstoken van deze troost, en dat is een ontzettende armoede. Alleen al om de vrede en rust die de ware godsdienst hier op aarde schenkt, zou een mens ernaar moeten verlangen. Zelfs als iemand de heerlijkheid niet zou binnengaan en nooit de vreugde van zijn Heere zou kennen, zou hij toch moeten wensen dat deze hemelse olie over de onstuimige wateren van dit sterfelijke leven werd uitgegoten.

Geliefden, sommigen van u weten heel goed dat dit op u van toepassing is. Uw eigen geweten zegt u dat u geen schaap van Christus bent. Voor u geldt deze belofte niet, dat het u aan niets zal ontbreken. De beloften van Gods voorzienigheid zijn voor gelovigen, niet voor u. Er is voor u geen belofte dat alle dingen zullen meewerken ten goede. Integendeel, over u klinkt het oordeel: u zult vervloekt zijn in uw mand en in uw baktrog – in uw dagelijkse voedsel en levensonderhoud –,

vervloekt op het veld en vervloekt in uw huis, vervloekt bij uw uitgaan en vervloekt bij uw binnengaan, want “de vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen.” Zij gluurt niet slechts door zijn raam naar binnen, maar zij is in zijn huis. Daartegenover geldt: “God zegent het huis van de rechtvaardigen.”

Als u zich niet bekeert, zal die vloek u blijven volgen tot uw sterfdag. Omdat u Christus niet als uw Herder hebt, zult u blijven ronddolen totdat die hongerige wolf, de duivel, uw ziel grijpt. Dan zullen eeuwige ellende en eeuwig verderf, ver van het aangezicht van de HEERE, uw onvermijdelijke, rampzalige en onuitsprekelijk verschrikkelijke lot zijn.

Moge de Heere u daarvan in Zijn barmhartigheid verlossen. En dit is de weg tot die verlossing: “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal veroemd worden.”

“Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn” — wij laten niets weg van wat God heeft gezegd. “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn” — niet: wie zich laat dopen en daarna gelooft, want dat zou Gods orde omkeren. Ook niet: wie zich laat dopen zonder te geloven. Nee, beide horen bijeen: wie met zijn hart gelooft en zich laat dopen, en zo met zijn mond belijdt, “die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.”

Laat u een deel daarvan achterwege? Dan doet u dat geheel voor eigen rekening. God zegt: „Wie gelooft en zich laat dopen.” Misschien hebt u geloofd, maar hebt u zich niet laten dopen. God zal Zijn uitverkorenen zeker behouden, maar zo luidt deze belofte niet. Er staat: “Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn.” Beiden horen bij elkaar, en “hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mens niet.” Wat God heeft verordend, mag geen mens uiteentrekken.

“Die gelooft” — dat wil zeggen: wie op Jezus vertrouwt, wie steunt op Zijn bloed, Zijn verdiensten en Zijn gerechtigheid — “en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal veroemd worden.”

